

Garanterar säkerheten för Stockholms företagare

Skrivelse av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd)

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) anses
besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) har i en skrivelse daterad den 5 februari 2003 föreslagit att kommunstyrelsen vidtar åtgärder så att hederliga näringsidkare kan bedriva sin verksamhet i Stockholm - *bilaga 2*.

Remisser

Skrivelsen har remitterats inom staden till stadsledningskontoret och näringslivsnämnden. Skrivelsen har även remitterats externt till Stockholms läns polisstyrelse som dock har avstått från att lämna synpunkter.

Näringslivsnämnden anser att det finns skäl att uppmärksamma behovet av ökad säkerhet för företag i Stockholm men att ansvaret för att upprätthålla lag och ordning bör åvila staten. Näringslivskontoret menar att ansträngningar bör göras för att ansvariga instanser tillhandahåller resurser för polisverksamheten i stockholmsregionen.

Näringslivsnämnden anser också, vad gäller eventuella sociala problem som bakgrund till brottsligheten, att staden måste vidta de åtgärder som anses nödvändiga för att förhindra brottslighet.

Stadsledningskontoret påpekar att många stockholmare upplever brister i säkerhet och ordning i närmiljön och att USK i rapporten "Situation och service i stadsdelen 2002" (juli 2003) har gjort en utförlig redovisning av ordningssituationen i de olika stadsdelsområdena. Kommunfullmäktige har också satt upp målet att Stockholm ska bli en klotterfri och ren stad. Inom staden bedrivs ett brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Detta kan och bör dock utvecklas genom att bl.a. de brottsförebyggande aspekterna ytterligare stärks i såväl den sociala som fysiska samhällsplaneringen. I flera SDO (stadsdelsområden) har lokala brottsförebyggande råd tillskapats i början av 2000-talet. Stadsledningskontoret anser att det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet kan utvecklas ytterligare hos stadsdelsnämnderna och de brottsförebyggande och trygghetsskapande aspekterna ytterligare stärkas i den fysiska samhällsplaneringen. Stadsledningskontoret anmäler också sin avsikt att initiera en översyn av de allmänna lokala ordningsföreskrifterna. Denna bör kunna verka i den riktning mot ett bättre ordningsläge, som efterlyses i skrivelsen.

Mina synpunkter

Jag delar den oro inför rån, hot och våldsamheter som ges uttryck för i skrivelsen och jag delar självklart skrivelseförfattarnas åsikt att samhället måste se till att hederliga företagare kan bedriva verksamhet. Samhället kan aldrig acceptera en våg av inbrott och andra former av brott såsom under senare tid har drabbat vissa branscher hårt, i synnerhet uraffärer, vissa modebutiker och andra handlare med eftertraktade varor. I dessa fall har inbrotten företrädesvis ägt rum nattetid då butikerna håller stängt. En annan bransch som drabbats hårt av ökad brottslighet är dagligvaruhandeln, främst mindre butiker med ett litet antal anställda och långa öppettider. För såväl kunder, ägare som anställda är denna brottslighet givetvis både djupt obehaglig och skrämmande och samtidigt kostnadsdrivande. Brottslighet är givetvis aldrig bra för hållbar tillväxt eller trygghet.

Statistik över anmälda brott för Stockholm under 1990-talet och fram till idag, visar att trenden varit klart ökande för skadegörelsebrott samt vålds- och misshandelsbrott. För stölder och inbrott (bostadsinbrott, biltillgrepp, stöld ur motorfordon och cykelstölder) är däremot trenden sjunkande.

Huvudansvaret för brottsbekämpning åvilar staten och polisen, inte oss som kommunala företrädare. Men i det brottsförebyggande arbetet har självklart kommunerna en mycket viktig roll. Stadsledningskontoret redogör för många av de insatser vi gör i Stockholms stad, inte minst i stadsdelsnämnderna, och jag vill gärna hänvisa till deras tjänsteutlåtande, liksom till vad näringslivsnämnden anför.

Men jag vill också slå fast att det är absolut avgörande för resultaten i vårt långsiktiga brottsförebyggande arbete vad vi gör för våra barn och i vilken mån vi lyckas skapa rättvisa levnadsvillkor för alla som bor och verkar här. Det räcker inte med fler poliser och fängelser för att brottsligheten radikalt ska kunna minska. Tvärtom är det ett mycket brett och långsiktigt arbete, inte minst social- och utbildningspolitiskt, som måste till och som måste omfatta samhällets alla sektorer, om vi ska kunna vända utvecklingen.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Skrivelsen av Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 22 januari 2004

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. staden uppvaktar regeringen i syfte att öka antalet poliser i Stockholm
2. därutöver anför följande.

Tryggheten för Stockholms företagare har urholkats av den socialdemokratiska regeringens politik på rättsområdet. Inte minst det minskade antalet poliser är ett allvarligt hot mot rättssäkerheten för stadens medborgare och företagare. Ett oroväckande resultat av regeringens politik är att fler och fler företagare i Stockholm finner det omöjligt att försäkra sin verksamhet.

Händelserna på Stureplan på 1 maj var ett fruktansvärt exempel på hur företagare kan drabbas av förskräckande skadegörelse och vandalisering utan att polisen kan garantera säkerheten. I många fall hade dessa företagare nekats möjlighet till att försäkra sin verksamhet och får själva stå för kostnaderna.

Före valet hävdade finansborgarrådet Annika Billström att Stockholm behövde 776 fler närpolis . Dessutom behövde antalet utredare öka. Men talet om fler poliser är nu helt glömt i väntan på nästa valrörelse. Detta trots att antalet poliser i Stockholms län fortsatt att minska sedan socialdemokraterna fick makten i staden.

Istället för att ta initiativ i syfte att övertyga de egna partikamraterna i regeringskansliet om behovet av förstärkta resurser till polisen i Stockholm, vill finansborgarrådet Annika Billström försöka tala de ansvariga för skadegörelsen tillrätta. Det är djupt tragiskt att företagare och medborgare i Stockholm ska bli offer för socialdemokraternas oförmåga att garantera tryggheten och rättssäkerheten i staden.

ÄRENDET

I skrivelse daterad den 5 februari 2003 från Anders Broberg (kd) och Ewa Samuelsson (kd) föreslås att kommunstyrelsen vidtar åtgärder så att hederliga näringsidkare kan bedriva sin verksamhet i Stockholm – bilaga 2.

REMISSER

Skrivelsen har remitterats inom staden till stadsledningskontoret och näringslivsnämnden. Skrivelsen har även remitterats externt till Stockholms läns polisstyrelse som dock den 31 mars 2003 meddelat att den avstår från att lämna synpunkter i det aktuella ärendet.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 oktober 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill erinra om vad som i budget för 2004 anføres under rubriken fysisk verksamhet. Där sägs att staden skall vara ren och välskött, med god framkomlighet och bidra till boendes och besökares upplevelse av en trygg och säker miljö.

I miljöprogram för Stockholm 2002-2006 bil.6" Så upplever stockholmarna sin stad" uppges att mer än varannan invånare känner obehag när de går ensamma genom sin stadsdel när det är mörkt. Det är framförallt i stadsdelsområdena Kista, Hässelby-Vällingby, Farsta, Vantör och Skärholmen som de boende anger att de alltid tycker det är obehagligt att gå hem när det är mörkt. Var tredje upplever även att det finns problem med skadegörelse, stöldar och inbrott. Var femte uppges problem med misshandel och våld i deras stadsdel.

USK har i rapporten "Situation och service i stadsdelen 2002" (juli 2003) under avsnittet säkerhet och ordning gjort en utförlig redovisning av ordningssituationen i de olika stadsdelsområdena. USK konstaterar att om klotter, skadegörelse, stöldar, inbrott och våld breder ut sig i närmiljön kan man inte undgå att känna sig berörd. Närmiljön ska kunna upplevas som välvårdad och trygg av alla överallt i staden. Kommunfullmäktige har också satt upp målet att Stockholm ska bli en klotterfri och ren stad.

År 1996 antogs ett nationellt brottsförebyggande program "Allas vårt ansvar" där det fastslås att det behövs förebyggande åtgärder på lokal nivå och samarbete inom alla samhällsområden. I programmet betonas också vikten av ett stort engagemang från de som arbetar och bor i stadsdelen.

I flera SDO har lokala brottsförebyggande råd tillskapats i början av 2000-talet. Förutom personer från stadsdelsnämnd/förvaltning kan här t ex ingå representanter från polisen, bostadsbolag, SL, företag och föreningar i området. Råden tar initiativ och samordnar olika aktörers åtgärder för att förebygga brott och skapa trygghet i stadsdelarna. Exempel på verksamheter som pågår är föräldravandringar, grannsamverkan mot brott, drogförebyggande verksamhet bland ungdom, brottsofferjourer och medling. Samtidigt görs kontinuerliga säkerhetsinsatser av bostadsbolag och polis (lås, säkerhetsdörrar, larm, bevakning mm) för att försvåra brottsgenomförande och för att trygga miljön.

Många stockholmare upplever brister i säkerhet och ordning i närmiljön. 36 % anser att det finns "Ganska mycket" eller "I högsta grad" problem med klotter och skadegörelse i stadsdelen där de bor. Lika många, 35%, anser på motsvarande sätt att stöldar och inbrott är stora problem i stadsdelen. Av stockholmarna anser 23 % att misshandel och våld utgör ganska eller mycket stora problem där de bor. Det är naturligtvis alarmerande, framhåller USK, att en så stor andel av stockholmarna upplever säkerheten och ordningen i staden som otillfredsställande. Situationen har försämrats något under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet ifråga om hur stora problemen är i stadsdelarna med klotter och skadegörelse samt misshandel och våld. Enligt det brottsförebyggande programmet på nationell nivå "Allas vårt ansvar" har antalet brott, som

kommer till polisens kännedom ökat från ca 200.000 år 1950 till 1.150.000 år 1995, en ökning med närmare 500 procent. Även med hänsyn tagen till felkällor i form av höjd anmälningssbenägenhet, ökade polisiära insatser och minskade mörkertal, råder ingen tvekan om att den faktiska brottsligheten ökat mycket kraftigt under efterkrigstiden. Den färskare statistiken över anmälda brott för Stockholm under 1990-talet och fram till idag, visar att trenden varit klart ökande för skadegörelsebrott samt vålds- och misshandelsbrott. För stölder och inbrott (bostadsinbrott, biltillgrepp, stöld ur motorfordon och cykelstölder) är däremot trenden sjunkande.

Över hälften av Vantör- och Skärholmsborna upplever att klotter och skadegörelse är ett problem i stadsdelsområdet. I Rinkeby och Skärholmen tycker nästan hälften av invånarna att stölder och inbrott är påtagliga problem i området. Skärholmen, Rinkeby och Vantör hamnar i den absoluta toppen i jämförelser mellan stadsdelsområdena. Det innebär att en betydande andel av invånarna där bedömer att det finns problem med säkerhet och ordning i samtliga undersökta avseenden. De subjektivt upplevda problemen avspeglar inte de faktiska förhållandena i olika avseenden. Att Skärholmen klart toppar listan för "invånarnas upplevda problem med våld och misshandel" innebär inte nödvändigtvis att förekomsten av faktisk våldsbrottslighet också är störst just där. All brottsstatistik och kriminologiska undersökningar visar tvärt om att frekvensen av stölder, inbrott och våld är högst i stadens centrala delar. USK konstaterar att när en stor del av invånarna i ett stadsdelsområde upplever sig besvärade av klotter och skadegörelse eller oroar sig för stölder och våldsbrott är det inte acceptabelt. Att skillnaden mellan olika delar av staden dessutom är mycket stor i dessa avseenden gör inte saken bättre framhålls det. I Spånga-Tensta, Liljeholmen och Kungsholmen bedöms klotter- och skadegörelsesituationen i stadsdelen signifikant mer negativt 2002 än 1999. En successivt ökande andel invånare har upplevt att klotter och skadegörelse drabbat närmiljön i Vantör, Hässelby-Vällingby, Skarpnäck och Hägersten. Inte i något enda enskilt SDO signalerar invånarna att signifikanta förbättringar skett i dessa avseenden under undersökningsperioden. Det är helt klart långt kvar till att förverkliga målsättningen om en klotterfri stad. Stadsledningskontoret erinrar här om rapporten från stadens klotterenkätning som ser för tillfället snarast ut att gå i fel riktning enligt USK:s undersökningsresultat. I 16 av 18 SDO är det fler svarande som tycker att det finns problem med våld och misshandel i stadsdelen 2002 än 1999. I många enskilda SDO, Skärholmen, Rinkeby, Kista, Vantör, Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta och Skarpnäck är den negativa förändringen klart påtaglig från 1996.

Det finns således fog för de tankegångar, som utvecklas i motionen och skrivelsen.

I regeringens nationellt brottsförebyggande program från 1996 framhålls att brottsförebyggande och trygghetsskapande effekter borde tillmätas större vikt än vad som hittills har varit fallet vid ny- och ombyggnad av boendemiljöer. I storstadssatsningen handlar ett av målen om *trygghet och trivsel*. De stadsdelsnämnder som omfattas av storstadssatsningen ska stödja lokalt brottsförebyggande arbete liksom strävan att mobilisera föräldrarna i detta. I dessa stadsdelar men även i andra som inte omfattas av storstadssatsningen har lokala brottsförebyggande förändringar inletts. I Rinkeby, Kista och Kungsholmen har medborgare, företagare, bostadsbolag mfl. Finansiering sker genom medel från storstadssatsningen, bostadsbolagen och företagarna. I Kista verkar Centrumvärdar. Dessa insatser har bland medborgare och anställda upplevts som väldigt positiva.

Inom ramen för gatu- och fastighetskontorets löpande arbete med att rusta upp utemiljön, i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, utgör allmänt trygghetsskapande åtgärder en viktig del. Satsningar på att förbättra belysningen i stadens offentliga miljöer är ett exempel på detta.

Dialog med medborgarna m.fl., överblickbarhet och belysning längs viktiga gångstråk och byggnader, skötselpersonal som ständigt finns närvarande och synliga i park- och naturmark är viktiga trygghets- och säkerhetsfaktorer. S.k. skötselintensiva parker bör ha en parkvärd, en egen "trädgårdsmästare" som känner särskilt ansvar för platsen.

Även i flertalet övriga stadsdelsnämnder finns ett aktivt lokalt brottsförebyggande arbete med utgångspunkt från regeringens nationella handlingsplan "Allas ansvar" med bred representation (förtroendevalda, tjänstemän, polisen, föreningsliv etc.).

Ansvar för brottsbekämpning åvilar staten och polisen. Detta arbete kan stödjas genom insatser på den kommunala nivån som tex. de insatser som görs i Rinkeby, Kista och på andra håll.

Inom staden bedrivs ett brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Detta kan och bör dock utvecklas genom att bl.a. de brottsförebyggande aspekterna ytterligare stärks i såväl den sociala som fysiska samhällsplaneringen. Vid planering av boendemiljöer brottsförebyggande och allmänt trygghetsskapande effekter tillmätas större betydelse. Genom att planera för närhet, synlighet och delaktighet i den lokala miljön ökar möjligheterna att minska brottsligheten och öka tryggheten. Stockholms parkprogram upptar ett särskilt avsnitt om trygghet och säkerhet.

Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet kan utvecklas ytterligare hos stadsdelsnämnderna och de brottsförebyggande och trygghetsskapande aspekterna ytterligare stärkas i den fysiska samhällsplaneringen. Man måste vara medveten om att effekterna av sådana insatser tar viss tid för att slå igenom. Människorna i staden, som redovisas i USK:s ovan nämnda rapport, känner upplevelse av otrygghet i stadsmiljön i varierande omfattning i olika delar av staden. Detta bör föranleda åtgärder, som kan ge omedelbar verkan som komplement till det arbete, som utförs av stadsdelsnämnderna mfl. i nuläget. Detta är särskilt viktigt i utsatta områden där det gäller att öka attraktiviteten för att motverka segregation i boendet.

Stadsledningskontoret vill härutöver anmäla sin avsikt att initiera en översyn av de allmänna lokala ordningsföreskrifterna. Denna bör kunna verka i den riktning mot ett bättre ordningsläge, som efterlyses i skrivelsen och motionen.

Näringslivsnämnden beslöt den 13 maj 2003 att överlämna och återropa näringslivskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av *Mikael Söderlund m fl (m)*, *Karl Berg m fl (fp)* och *Johan Davidsson (kd)*, *bilaga 1*.

Näringslivskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Näringslivskontoret menar att det finns skäl att uppmärksamma behovet av ökad säkerhet för företag i Stockholm. Inte minst mot den våg av inbrott och andra former av brott som drabbat vissa branscher hårt, i synnerhet uraffärer, vissa modebutiker och andra handlare med eftertraktade varor. I dessa fall är det företrädesvis inbrott under nattetid då butikerna håller stängt. En annan bransch som drabbats hårt av ökad brottslighet är dagligvaruhandeln, främst mindre butiker med ett litet antal anställda och långa öppettider. Det är brott mot butiker i denna bransch som föranlett skrivelsen.

Näringslivskontoret anser dock att ansvaret för att upprätthålla lag och ordning bör åvila staten. Under de senaste åren har besparingar genomförts inom polisen, vilket drabbat Stockholmsregionen. Näringslivskontoret menar att ansträngningar bör göras för att ansvariga instanser tillhandahåller resurser för polisverksamheten i Stockholms-regionen.

Vad gäller eventuella sociala problem som bakgrund till brottsligheten är det en fråga för de kommunala, regionala och statliga myndigheter som utövar ansvar inom berörda områden. Inom staden är det i huvudsak en fråga för sociala myndigheter ifall det föreligger missbruk eller andra former av sociala problem. I detta avseende måste staden vidta de åtgärder som anses nödvändiga för att förhindra brottslighet

RESERVATIONER M.M.

Näringslivsnämnden

Reservation anfördes av Mikael Söderlund m fl (m), Karl Berg m fl (fp) och Johan Davidsson (kd) enligt följande.

Näringslivsnämnden föreslås besluta

att överlämna och i huvudsak återropa näringslivskontorets tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen,

samt att därutöver anför följande:

Tryggheten för Stockholms företagare har urholkats av den socialdemokratiska regeringens politik på rättsområdet. Inte minst det minskade antalet poliser är ett allvarligt hot mot rättssäkerheten för stadens medborgare och företagare.

Ett oroväckande resultat av regeringens politik är att fler och fler företagare i Stockholm finner det omöjligt att försäkra sin verksamhet. Händelserna på Stureplan på 1 maj var ett fruktansvärt exempel på hur företagare kan drabbas av förskräckande skadegörelse och vandalisering utan att polisen kan garantera säkerheten. I många fall hade dessa företagare nekats möjlighet till att försäkra sin verksamhet och får själva stå för kostnaderna.

Vänstermajoriteten med finansborgarrådet Annika Billström i spetsen vill försöka tala de ansvariga för skadegörelsen tillrätta istället för att ta kraftfulla steg för att övertyga sina egna partikamrater i regeringskansliet om behovet av förstärkta resurser till polisen i Stockholm. Det är djupt tragiskt att företagare och medborgare i Stockholm ska bli offer för socialdemokraternas oförmåga att garantera tryggheten och rättssäkerheten i staden.

Skrivelse från Kristdemokraterna

Till
Kommunstyrelsen

Garanterar säkerheten för Stockholms företagare

7Eleven-butiken på Vasagatan, mitt emot centralstationen, blev nyligen tvingad att sälja sina varor via en lucka i väggen nattetid. Detta för att personalen utsatts för hot och våldsamheter från kunder. Men att begränsa 7Eleven butikens sätt att sälja på grund av att kunderna nattetid bråkar, är som att tvinga den mobbade eleven att byta skola i stället för att ta itu med våldsvärkarna. Det är de som ställer till bråk som man måste rikta in sig på.

Polisen måste ingripa och upprätta hålla lag och ordning, stadens sociala enheter måste vara aktiva vid butiken och ta hand om alla de som verkar behöva vård och tak över huvudet, och frivilligorganisationer bör engageras. Samhället måste se till att lugn och ro råder så att hederliga företagare kan bedriva verksamhet.

Det vore förödande för näringslivet och stadens rykte om samhället inte kan garantera att laglig verksamhet kan utövas. Varför ska man öppna en affär om man inte vet om man får ha den öppen eller ej? Medborgare måste kunna gå trygga och säkra på alla platser i staden, oavsett tid på dygnet.

Kristdemokraterna föreslår kommunstyrelsen att vidta åtgärder så att hederliga näringsidkare kan bedriva sin verksamhet i Stockholm.

Stockholm 30 januari 2003

Anders Broberg
kommunfullmäktigeledamot

Ewa Samuelsson
gruppledare för kristdemokraterna